

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Habacvc Propheta

Habakuk

Argentorati, 1526

VD16 B 3952

Væ auide auaro, ad damnum domus suæ, ut ponat in alto nidum suum, ut
euadat manum infortunij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35974

Væ auide auaro, ad damnum domus
sua, ut ponat in alto nidum suum, ut e-
uadat manum in fortunij.

Altera derisoria Ode, quæ cãtabitur, de firmo eius
ædificio est. Sic enim fieri solet, ut ubi ingens pecunia-
rum rerumq; summa, terra item & populi nobis ac-
cesserit, sollicitè cogitemus, quomodo parta tueamur
Hic primum auaritia negocium gerit, multo maius,
aut saltem non minus, quomodo conseruet res, quam
quomodo lucretur. Vrget itaque, ut fortes, munita
domus, arces, & urbes ædificentur, neu sit illis o-
pus, formidare hostem. Quom enim bona sua non
ex fide à Deo receperint, cæterum auaritia conqui-
sierint, nec Deo committere aut credere eadem pos-
sunt. cæterum ipsi magna prudentia & consilio ui-
am inquirunt, quomodo custodiant & tueantur o-
pes suas. Hinc mira supra mira de Regibus literis
tradita comperimus, ut illi munitissimas urbes con-
diderint, ut Iudith primo Arbaces Medorum Rex
Egbalhanis extruebat, cuius muri triginta cubitos
in latitudine, septuaginta uero cubitos altitudine,
turres uero centum comprehendebant: ad quod cer-
te ædificium hominibus opus fuit, & laborem iux-
tà egregium illic arbitror fuisse peractum. De hac
Babylone tamen multo prædicantur maiora, quam
scilicet incredibilis magnitudinis urbs fuerit, ut Ari-
stoteles

ANNOTATIONES.

Stoteles, non urbem, sed totam regionem, intra eius
mœnia conclusam, dixerit. Ambitus urbis sexaginta
millia passuum complectebatur, uti Plinius author
est, quæ quindécim miliaria constituunt germanica.
Porro quindécim in ambitu miliaria, urbem effici-
unt, quæ quinque miliaria in longitudine, totidemq;
in latitudine recipiat. Muris eius duccenos pedes al-
tis, quinquagenos latis, in singulos pedes ternis di-
gitis, mensura longiore, quàm nostra, sexcentas cu-
rias in se complexa, & alia plerâque, ut propte-
rea inter septem orbis miracula Babylonia numere-
tur. Miraculum profecto est, quod homines tantum
absolvere ædificium potuerint.

Tanta urbe Rex & Babyloniæ freti, cornua tol-
lebant, tanquam certi, quòd capion posset, nec de-
strui regnum, Quemadmodum & Iesaja quadrage-
simo septimo recenset Capite, ut Babylon gloriatur et
dicat: Ego sola sum, nec præter me est alia, nun-
quam uidua sedebo, neque unquã orbabor liberis &c.
Nec sanè mirum est, q; humana mens tanta potentia,
tantis rebus confidat, quom & ad longè minora fi-
duciam suam collocet, ac intumescat. Iudeis uero
creditu fuit difficile, à Babylonia redimendos se, à tan-
ta antea potentia captos, perditos & uastatos. Qua-
re Propheta, Iesaja, Ieremia, & Habacuc, summis ad-
uersus hanc urbem uiribus clamant, ut per consolati-
onem, populum in fide, ad uenturum Meschiah reti-
neant.

neant. Quis enim uel hodie crederet, si talis prædicatio increbresceret, tantum regnum diruendum; captiuosq; redimendos? Longe latèque omnem tum rationem tum intellectum superat.

Quòd si Deus alioqui nihil miraculorum aderet, satis arbitror in tanta urbe, tanto regno, posuisset nobis ante conspectum, quàm nulla planè potestas, nulla fortitudo iuuet, ubi ipse nobis manum suam auxiliatricem admerit, quàmque nullum edificium aut munitio constare possit, postquam ipse defendere cesarit, uti Psal. 126. adfirmat: Nisi Dominus custodierit ciuitatem, frustra excubias agunt uigiles eius. Quo satis indicauit, quàm sit metuentus, uel omnibus uniuerse terræ Heroibus, ut admoneantur, ne uel bonis aut uiribus suis freti, conuua sumant. Si enim Babylon perseuerare non potuit, ubi Turca, ubi Imperator noster, Reges & Principes permanebunt, qui uix ciues Babyloni possent esse? Rursus consolationem inde recipiunt, quicumque à Tyrannis persecutionem patiuntur, in carceres trudentur & adfliguntur. Si enim Iudeos è Babylonia, ubi tam arrogantes, potentes, seuique Tyranni uigebant, redimere potuit, quomodo non & à uilioribus, longèq; inferiori dominatione pollentibus liberaret? Hoc est ergo, quòd Habacuc Iudæos animat futura redemptione, ridetq; Tyrannum Babylonicum, & sic occinit: Vt superba diuitie Babyloniæ
ex omnibus

A N N O T A T I O N E S.

ex omnibus gentibus collectæ, dissipatæ & nullæ factæ sunt, sic magnificum, forte, preciosum edificiū destruitum & dissipatum est, postquam hora præsto fuit.

Proinde Ode illa derisoria hunc tenorem habet, *Vae avaro, ad damnum domus suæ, Id est, Quam tristem sortieris euentum, quam exponeris ludibrio, quod adeo pro ædificanda domo tua, studueris philargyriæ, adeoq; pro munienda Babylone. Quid prodest? Nihil est, nisi ut tibi ipsi, domuiq; tuæ, plus damni appares. Si enim multum ædificaueris, multum diruetur. Si multum in hoc expenderis, multum perdidideris, tuaq; ignominia & damnum, tanto magis augetur, cum tam præclaro edificio uastaberis, & incassum ædificasse cogeris, ut nemo non tibi illudat, & dicat: Quò nunc ardua illa structura? Vbi munita ciuitas? quæ uel à toto mundo non timebat sibi? quam belle sese tutata est. Erga uniuersum orbem arrogans fuit, omnibusque insultauit, & nunc adeo turpiter capta & deuastata est? Minus damni & infortunij foret, si non tantas munitiones extruxisset, nec adeo auaritiæ, miserorumque pressuræ & exactiōni, ad muniendum se, incubuisset? Nonne pariter in proxima colonorum seditione agebatur? Extabant enim domus & arces, quæ antea neque Turcam formidaturæ erant. At quàm primum rursus ad eas pulsabant saltem, nullæ erant. Quid erat in causa? Num satis fortes erant? Maxime.*

Ceterum uerus propugnator & edilis aberat, domi non erat, ideo nulla structura, nulla excubie profuerunt. Adhuc tamen non sunt, qui secum hoc repentent. Adeo cecum, saxcumq; humanum cor existit.

Quod autem ait (Qui auaritia studet) indicat, Vt rex Babylonie structuram suam, non ex iuste parta facultate, ceterum ex terra & populiq; exactione perfecit. Hoc est, non contentus fuit aequis iustisq; tributis & censibus regni, uerum et subsidiariam, & ediliciam ab eis pecuniam corrasit, uarijsq; exactionibus exuxit, ut fieri solet, ubi magna coeperint Optimates aedificia, tum enim miserum exenteratur uulgius, ut haec sententia non inepte super omnia eiusmodi aedificia, uel pingere, uel scribere solet: Vt qui auarus est, ad infortunium domus suae. Nec enim felicem euentum sortitur, quod non iuste partis rebus extruatur, praecipue, si quis in eo adhuc confidere uelit, nec Deum, ceu uerum protectorem, ob oculos ponere, hoc pacto, dicitur ait, ut nidum suum in altum collocet, ut manum infortunij euadat, significat, quod ea structura pro munitione aduersum hostes fuerit. Sensit enim in conscientia sua, quam non multum bonae praecationis in uulgo habuerit, suae tyrannidis, auaritia, exactionisq; causa, ergo oportuit illum timere sibi, nemini fidere, & nusquam non sollicito timere malum. Quod ut anticipet, uertit sese, & lapides & ligna inuocat, aedificat, obfirmans se, cum iisdem, quo se tueantur. At misera est custodia

ANNOTATIONES.

custodia & defensio, ubi saxa & robora custodire debeant, deserentibus interim hominibus & odio prosequentibus, ut ipsis tyrannis multis cognitum est experimentis.

Regnum adpellat nidum, munitionem uero eius altitudinē, securitatem eius, euadere manum infortunij. Illud enim peculiare est Hebrææ linguæ, ut habitationes aut domos, nidos uocet, quos aues præcipue maiores, ut sunt Accipiter, Ardea, Aquila, in alto extruere solent, ut immunes, pullos suos generare, fouere, & educare queant. Idem diuites, magniq; Heroes faciunt, perinde atq; Obadia de Esau ait. Quod si uel inter sidera nidulareris, adhuc tamen deijcerem te, dicit Dominus. Nam etiamsi diu edificetur & laboretur, nihil amplius præter nidum est quicquid in terris possidemus, Etiamsi uniuersi mundi substantia foret, in quo gignimus, nutrimus & seruamus fœtus nostros. Iuxta hæc animantium quoddam interdum ingruit, uel danum, quod nidum unâ cum pullis diruit, uel aliâs nidus cum pullis totus aboletur. Ea est uita rerumq; nostrarum cōditio, tēporarie sunt, & ut ortæ, sic intereunt.

Consilium uero tuum ad ignominiam domus tuæ uertetur.

Hoc est nequicquam fit structura talis, & apparatus, uti memoratum est, quod maior inde noxa & contumelia nascetur. eò quod humanum cōsiliū sit & institutum, absq; Deo & consilio eius. Consilium tuum

G 5 (inquit)